

quadrant
kindercentra

**Pedagogisch werkplan
Peutergroep Muzieknoot
2020**

Inhoud

Inleiding

1. Algemene informatie
2. Pedagogische visie en doelstellingen
3. Pedagogische middelen

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan van peutergroep Muzieknoot is opgesteld als leidraad voor enerzijds het handelen van de pedagogisch medewerkers en anderzijds om inzicht te geven over dit pedagogisch handelen aan ouders.

Dit werkplan wordt jaarlijks bijgesteld door de pedagogisch medewerkers in samenwerking met de manager. Door deze evaluatie worden pedagogisch medewerkers bewust van hun handelen. Op deze wijze wordt de pedagogische kwaliteit en eventuele acties om deze pedagogische kwaliteit te verbeteren in kaart gebracht. Ook is het pedagogisch werkplan een instrument om de eigen identiteit van de locatie te creëren, waarbij het initiatief, de creativiteit en de ideeën van de pedagogisch medewerkers en kinderen van groot belang zijn. Daarnaast worden er risico inventarisaties gemaakt betreffende Veiligheid en Gezondheid.

Quadrant Kindercentra stelt het uniek zijn van ieder kind centraal. Dit wordt onder andere geuit door middel van de drie principes veiligheid, ruimte en respect. In de Wet Kinderopvang zijn vier pedagogische doelstellingen, die ontleend zijn aan het kwaliteitsmodel van Riksen-Walraven, beschreven waar het pedagogisch handelen aan dient te voldoen. Deze visie en doelstellingen dienen als uitgangspunt voor dit pedagogisch werkplan.

Het werkplan is als volgt opgebouwd. Ten eerste wordt de algemene informatie van de peutergroep beschreven. Vervolgens komt de pedagogische visie aan bod en wordt beschreven hoe de locatie de pedagogische doelstellingen op basis van de drie principes van Quadrant Kindercentra in de praktijk brengt. Als laatste worden de pedagogische middelen beschreven, die worden ingezet om de pedagogische visie en pedagogische doelstellingen te bereiken. Het gaat hierbij om een vijftal middelen: groep, pedagogische medewerker-kind interactie, binnen- en buitenruimte, activiteiten en spelmateriaal.

1. Algemene informatie

Naam: Peutergroep Muzieknoet
 Adres: Parklaan 5
 Postcode: 2742 MG
 Plaats: Waddinxveen
 Telefoonnummer: nog niet bekend
 Mail: nog niet bekend

Cluster: Waddinxveen Zuid en Zuidplas
 Manager: Lidewij Zwamborn
 Telefoonnummer: 06 51323884
 Mail: l.zwamborn@quadrantkindercentra.nl

Locatie

Peutergroep Muzieknoet bevindt zich in KC Park Triangel, samen met de Dick Brunaschool en de Koningin Beatrixschool en ligt in de wijk Park Triangel in Waddinxveen. De locatie beschikt over een groepsruimte, ruime hal, speellokaal en buitenruimte.

In de omgeving kan er gebruik worden gemaakt van een park/speeleiland.

Aangeboden diensten

Deze locatie is open van maandag tot en met vrijdag van 08:15 uur tot 13:45 uur.

Personeel

Binnen Quadrant wordt de pedagogisch medewerker-kindratio, zoals deze in de Wet Kinderopvang is beschreven, gehanteerd. Peutergroep Muzieknoet biedt plaats voor maximaal 16 kinderen.

Er wordt gestreefd naar een vast team van pedagogische medewerkers op de locatie. Bij vrije dagen en ziekte van pedagogische medewerkers worden er medewerkers vanuit de flexpool ingezet. Ook hier wordt gestreefd naar hetzelfde gezicht.

Pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een diploma, zoals bepaald in de CAO Kinderopvang en zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Daarnaast hebben zij een training gevolgd aangaande het VVE en hebben zij een BHV diploma of een Kinder-EHBO diploma. Op deze locatie heeft 1 pm'er een VVE diploma, is 1 pm'er in VVE-scholing, heeft 1 pm'er een BHV diploma en twee pm'ers hebben een Kinder-EHBO diploma.

Personeelsbezetting

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Silvia	Silvia	Silvia	Silvia	Silvia
Sylvana	Sylvana		Sylvana	Sylvana

Achterwacht

Bij calamiteiten kan er een beroep worden gedaan op de leerkrachten van de school. De manager is bereikbaar op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coaching

Binnen Quadrant is er een pedagogisch beleidsmedewerker die het pedagogisch beleid binnen de organisatie ontwikkelt, vertaalt en implementeert. De vertaling van beleid naar de concrete werkprijkt wordt uitgevoerd door clustermanagers, senior pedagogisch medewerkers en IKC-medewerkers.

De senior pedagogisch medewerkers en IKC-medewerkers zijn gecertificeerd in het coaching. Zij hebben zich bekwaamd in kennis, houding en vaardigheden op het gebied van pedagogiek en coaching. Door coaching wordt er bij gedragen aan het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de medewerkers. Dit kan gedaan worden door video coaching, coaching on the job, supervisie en individuele coaching gesprek.

VVE

Op peutergroep Muzieknoet wordt gewerkt met een VVE-programma (voor- en vroegschoolse educatie). Dit is een programma voor kinderen, die extra stimulering nodig hebben in hun ontwikkeling. Dit kan gericht zijn op spraak-taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling. Het doel is het voorkomen van (taal)achterstanden in de ontwikkeling van kinderen tussen de 2 en 6 jaar. Het wordt ingezet om de peuter een goede startpositie te geven op de basisschool. Het programma houdt rekening met de verschillen in niveau en tempo van de kinderen op de groep. Hierdoor is het programma geschikt voor kinderen die een achterstand hebben in hun ontwikkeling, maar ook voor kinderen die voorlopen in hun ontwikkeling. Elk kind wordt spelenderwijs uitgedaagd.

Op deze locatie wordt gewerkt met het programma Ben ik in beeld/Puk en Ko. Pedagogisch medewerkers, die op een VVE-locatie werken, hebben een speciale training gevolgd om deze kinderen te kunnen begeleiden.

Ontwikkelingsgericht werken

Op de peutergroep wordt er ontwikkelingsgericht gewerkt. Dit betekent dat de nadruk ligt op het individuele kind. Elk kind is uniek. De pedagogisch medewerkers sluiten hun handelen aan op de ontwikkeling van het individuele kind. Zij observeren, begeleiden en stimuleren het kind doelgericht. Op deze wijze worden er optimale ontwikkelingskansen gecreëerd.

Om dit te bewerkstelligen wordt er planmatig gewerkt binnen de thema's behorende bij het VVE-programma. Dit wordt als volgt op de peutergroep gedaan.

Aan het begin van elk thema wordt er een overzicht gemaakt van het aantal kinderen met een VVE-indicatie en eventueel van kinderen die extra zorg nodig hebben. Vervolgens wordt voor elk kind met een VVE-indicatie (eventueel kinderen die extra zorg nodig hebben) een individueel handlingsplan geschreven. In dit handlingsplan staat beschreven aan welk doel per kind gedurende het thema gewerkt wordt. Daarnaast wordt beschreven welke activiteiten worden aangeboden om dit doel te bereiken, welke ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd, welke middelen er nodig zijn, wat de observaties zijn per activiteit (bij de observaties kan gebruik worden gemaakt van de observatielijsten van het observatie- en registratieprogramma Kijk!) en aan het eind van het thema wordt er een evaluatie geschreven van de uitvoering en resultaten van de activiteiten. Deze evaluaties worden meegenomen bij het half jaarlijks invullen van het observatie- en registratieprogramma Kijk!.

Na het schrijven van de handelingsplannen wordt de activiteitenplan ingevuld. Op deze wijze brainstormt het team over activiteiten, die kunnen worden ondernomen binnen het thema. Deze activiteiten zullen gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die gerelateerd zijn aan het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!). De ontwikkelingsgebieden zijn sociaal-emotionele ontwikkeling, spelontwikkeling, spraak- en taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling. Vervolgens worden er weekplanningen gemaakt. De activiteiten worden verdeeld over de weken gedurende het thema. Daarnaast wordt beschreven op welke ontwikkelingsgebieden de activiteit betrekking hebben, wat de focus van de activiteit is, voor welke kinderen de activiteit bedoeld is, wanneer de activiteit wordt uitgevoerd en wie er verantwoordelijk is voor de activiteit.

Om het planmatig handelen van de pedagogisch medewerkers bewust te laten blijven, wordt er gebruik gemaakt van de QuickScan. Dit is een formulier dat op verschillende gebieden (pedagogisch handelen, didactisch handelen, planning en organisatie, speel-leeromgeving, ontwikkelingsgericht werken en ouders) de pedagogisch medewerkers laat nadenken over hun handelen. Er wordt beschreven wat er goed gaat en waar verbeterpunten zijn. De verbeterpunten worden meegenomen in het actieplan van het pedagogisch werkplan. Het bespreken van de QuickScan wordt jaarlijks gedaan met manager en team.

Open deurenbeleid - nog niet van toepassing.

Binnen deze locatie krijgen kinderen de mogelijkheid om andere groepsruimtes te ontdekken en kinderen van andere groepen te leren kennen. Elk kind behoort tot een stamgroep met vaste pedagogisch medewerkers. Als het kind zich voldoende veilig voelt en de behoefte heeft, kan het kind op onderzoek uit gaan dankzij het open deurenbeleid. Dit open deurenbeleid wordt op deze locatie als volgt uitgevoerd. ....

Wenbeleid

Ouders krijgen bij inschrijving een welkomstboekje met daarin uitgebreide informatie over beleid, afspraken en procedures van Quadrant. Twee weken voor de start van de opvang wordt door een pedagogisch medewerker contact opgenomen met ouders voor een kennismakings- en intakegesprek. Ouders kunnen op eigen initiatief natuurlijk eerder contact opnemen voor het maken van een afspraak. Het intakegesprek vindt plaats met de pedagogisch medewerker, die mentor van het kind wordt. Het is wenselijk om het kind mee te nemen naar het gesprek. In dit gesprek wordt naast de kennismaking ook gesproken over de bijzonderheden van het kind en de algemene werkwijze van de locatie. Tijdens het intakegesprek krijgen de ouders een pakket met daarin informatie en een aantal formulieren, die getekend geretourneerd dienen te worden.

Op de officiële startdatum wordt het kind gebracht naar de peutergroep. Ouders kunnen even meespelen. Het zal een intensieve ochtend voor het kind zijn. Vanzelfsprekend mag de ouder altijd even bellen om te vragen hoe het gaat. Per kind wordt gekeken hoe het wennen verloopt en worden wanneer nodig individuele afspraken gemaakt over de wenperiode.

Tijdens de wenperiode wordt er extra aandacht aan het kind besteed zodat het makkelijker kan wennen. Die aandacht bestaat uit bijvoorbeeld dicht bij het kind blijven, op schoot nemen, helpen met het ontdekken van het spelmateriaal en met het kennismaken met de andere kinderen. In de kring wordt extra aandacht besteed aan het aanleren van het ritme van de ochtend.

Na ongeveer drie maanden vindt er een gesprek van de wenperiode plaats tussen ouders en de mentor.

Mentorschap

Elk kind krijgt een mentor. Ouders worden bij de uitnodiging voor het intakegesprek hiervan op de hoogte gebracht. Deze pedagogisch medewerker is aanspreekpunt voor ouders tijdens het intakegesprek, de wenperiode en de kindvolggesprekken. De mentor is degene die het welbevinden en de ontwikkeling van het kind halfjaarlijks registreert middels het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!). Deze bevindingen worden met ouders op vaste momenten besproken.

Tenslotte is de mentor verantwoordelijk voor het registreren van afspraken die gemaakt zijn met de ouders van het kind en voor de overdracht daarvan naar andere teamleden. Ook is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht naar de basisschool en naar de buitenschoolse opvang. Dit na toestemming van ouders.

Afspraken doorgaande ontwikkelingslijn van het kind

Voordat het kind 4 jaar wordt, vindt er een eindgesprek plaats. Tijdens dit gesprek wordt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind aan de hand van het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!) en gemeentelijke formulier (Gemeente Waddinxveen) besproken. Ouders krijgen deze informatie mee en mogen dit aan de basisschool geven.

Voor kinderen met een VVE-indicatie is een 'warme' overdracht verplicht. Hier hebben ouders bij verkrijgen van de VVE-indicatie voor getekend. Aan de basisschool wordt de registratie vanuit het KindVolgSysteem en het gemeentelijke VVE-formulier (Gemeente Waddinxveen) gegeven.

Bij overgang binnen Quadrant naar een BSO wordt het formulier door de mentor verstuurd naar de nieuwe locatie, nadat er door ouders toestemming gegeven is.

De overdracht van gegevens gebeurt met in acht neming van de wettelijke privacyregels. De mentor van het kind is hiervoor verantwoordelijk.

Ruilen van opvangdag

Quadrant biedt de mogelijkheid om incidenteel van opvangdag te ruilen. Ruilen is mogelijk als de wisseling binnen 4 weken voor en 4 weken na de ruildag plaatsvindt. Het ruilen gebeurt altijd in overleg met de pedagogisch medewerker en is onder andere afhankelijk van de pedagogisch medewerker-kindratio. Ruilen kan alleen bij identieke diensten. Nationaal erkende feestdagen komen niet voor ruilen in aanmerking.

Ouders

Een belangrijke basis voor vertrouwen tussen ouders en pedagogisch medewerkers is goede communicatie en samenwerking. In de relatie met ouders gaat Quadrant Kindercentra uit van gelijkwaardigheid.

Bij Quadrant Kindercentra maken we bij het ouderbeleid onderscheid tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie:

- Ouderbetrokkenheid bestaat uit het informeren van en communiceren met ouders, en het verlenen van ondersteuning aan ouders in de manier waarop ze thuis hun kind kunnen stimuleren
- Ouderparticipatie is het meedoen en de inspraak van de ouders in de organisatie

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie vindt op deze locatie als volgt plaats.

- de breng- en haalmomenten waarbij altijd aandacht is voor een korte overdracht;
- activiteiten op de groep waarvoor ouders worden uitgenodigd;
- de kindvolggesprekken op basis van de observaties;
- gebruik van het ouderportaal waarin ouders foto's en berichtjes van activiteiten en kinderen (met toestemming van ouders) ontvangen;
- Ouders worden door middel van nieuwsbrieven op de hoogte gebracht van zaken die spelen op de groep.
- Ouders worden door middel van Quadrant brede nieuwsbrief op de hoogte gehouden van berichtgeving omtrent visie ontwikkeling en beleid

Ouders met een kind met een VVE-indicatie zijn verplicht om deel te nemen aan de ouderbijeenkomsten. Ook andere ouders zijn van harte welkom. De bijeenkomsten vinden voorafgaand aan een thema plaats. Er wordt besproken aan welk thema de komende weken op de peutergroep gewerkt gaat worden. Welke activiteiten worden gedaan, welke woorden worden aangeleerd, welke boeken worden voorgelezen en welke liedjes worden gezongen? Ouders krijgen een themaboekje mee waar dit in staat en kunnen thuis ook aan de slag met thuisopdrachten. Daarnaast kunnen ouders ervaringen met elkaar uitwisselen.

Zorgbeleid

Soms komt het voor dat een kind een ontwikkelingslijn volgt die afwijkt van het gemiddelde. Het kind heeft bijvoorbeeld net even meer aandacht en zorg nodig dan de andere kinderen op de groep. Als de ontwikkeling niet vanzelf loopt of dreigt verstoord te worden, loopt het kind het risico een ontwikkelingsachterstand te krijgen. Het zorgbeleid geeft antwoord op de vraag hoe binnen Quadrant Kindercentra met dergelijke kinderen wordt omgegaan. Tevens wordt hierin beschreven welke samenwerkingspartners Quadrant Kindercentra ondersteunen om het aanbod af te stemmen op de behoeftes van het kind en op welke manier ouders doorverwezen kunnen worden naar andere gespecialiseerde instanties. Pedagogisch medewerkers worden hierbij ondersteund door de manager. De manager bespreekt de hulpvraag van de pedagogisch medewerker en scheidt met ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers de optimaal mogelijke begeleiding van het kind. Ook coördineert zij mogelijke verwijzingen en hulpvragen naar andere instanties.

Opvallend gedrag bij kinderen kan ook te maken hebben met een zorg over huiselijk geweld en kindermishandeling. Het beleid over dit onderwerp is vastgelegd in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

2. Pedagogische visie en doelstellingen

In de Wet Kinderopvang zijn vier pedagogische doelstellingen, die ontleend zijn aan het kwaliteitsmodel van Riksen-Walraven, beschreven waar het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers aan dient te voldoen. Hieronder staat beschreven hoe de pedagogisch medewerkers op peutergroep Muzieknoet deze doelstellingen op basis van de drie principes van Quadrant Kindercentra tot uiting brengt.

Het bieden van emotionele veiligheid **Daarbij gaat het om een sensitieve en responsieve manier van omgang, respect voor de autonomie, grenzen stellen en structuur bieden.**

Een basisgevoel van veiligheid, in de brede zin van het woord. Emotionele veiligheid is de basis van elk handelen binnen de kindercentra en daarbuiten. Vanuit emotionele veiligheid kan een positieve ontwikkeling van een persoon worden ingezet. Een onveilig gevoel staat het realiseren van de andere pedagogische doelstellingen in de weg.

....*Veiligheid*. De indeling van de ruimte is er op gericht om het kind zich veilig te laten voelen. Vanuit die veiligheid gaat het kind op zoek naar de grenzen van zijn eigen kunnen en durft hij uitdagingen aan te gaan.

- ruimte veilig maken voor kinderen dmv kinderslotjes, vingerstrips
- Overzicht en daarmee veiligheid voor kinderen creëren.
- Duidelijke en herkenbare indeling van de ruimte en hoeken.
- alles op peuterhoogte, structuur aanbieden en dagritmekaarten.
- afgescheiden hoeken. Kunnen zich terugtrekken naar behoefte.

....*Respect*. Respect voor elkaar, respect voor alles wat leeft, respect voor ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen, voor spullen en afspraken. Een kind dat gerespecteerd wordt, voelt zich veilig en gewaardeerd zoals hij/zij is. De kinderen worden gerespecteerd door de pedagogisch medewerkers en zij vragen ook respect van hen. De gevoelens van het kind worden daarbij serieus genomen.

- Elkaar uit laten praten, respect voor elkaar.
- Een vast team, zowel inval als vast.
- pm'er luistert naar kind maar ook andersom. In waarde laten. Complimentjes geven.
- Geduldig zijn, elkaar uit laten praten.

....*Ruimte*. Binnen Quadrant Kindercentra wordt de ruimte voor kinderen belangrijk gevonden. De persoonlijke ruimte van iedereen wordt gerespecteerd en de fysieke ruimte op de locatie nodigt het kind uit om te gaan spelen en het stimuleert het kind in zijn ontwikkeling. Zowel het samenspelen met andere kinderen als het alleen zijn heeft zijn plek.

- Puzzel maken aan tafel, autohoek geeft ruimte voor dat spel, etc.
- Hoeken zijn ingericht op samenspel of alleen. Beiden mogelijk.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie **Daarbij gaat het om het spelenderwijs uitdagen van ontwikkeling van motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden, zodat kinderen steeds zelfstandiger kunnen functioneren.**

Onderzoeken, spelen en uitproberen zijn belangrijk voor kinderen om greep op de omgeving te krijgen. De inrichting van de ruimte, aanbod van materiaal en activiteiten, vaardigheden van de pedagogisch medewerkers en aanwezigheid van leeftijdsgenootjes dragen positief bij aan de persoonlijke ontwikkeling.

....*Veiligheid*. Een veilig gevoel is een voorwaarde voor de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Binnen de vertrouwde omgeving wordt het kind gestimuleerd om zijn grenzen te verleggen. Het gevoel van veilig zijn, wordt gecreëerd door zoveel mogelijk vaste gezichten op de groep te hebben. Kinderen kennen de pedagogisch medewerkers en zij kennen de kinderen. Ze kennen de sterke punten van kinderen, maar ook hun onzekerheden. Hierdoor is het kind meer ontspannen en durft het stappen te nemen die anders moeilijk zijn.

- Vast team, daardoor is er vertrouwen. Vast programma biedt houvast.

- Inrichting van de ruimte, het aanbod van de werkjes (op bekende wijze).

....*Respect*. Door de veiligheid die wordt geboden, wordt de persoonlijke ontwikkeling van het kind bevorderd. Het kind mag zijn eigen tempo bepalen, zijn sterke en zwakke punten. Het kind durft zichzelf te zijn en leert daardoor zichzelf en zijn mogelijkheden kennen. Het kind worden geprikkeld door hem/haar uit te dagen met activiteiten en spel, maar beperken de negatieve ervaringen door de grenzen van het kind te respecteren. De pedagogisch medewerker staat achter het kind om zijn spel te ondersteunen en activiteiten aan te bieden die de ontwikkeling van deze persoonlijke kenmerken stimuleren.

- Kinderen rustig uitleggen waarom wat wel of niet kan of moet.
- Overleggen met kinderen, waardoor je over en weer respect ontwikkelt.
- ... *Ruimte*. Het is belangrijk om een kind de ruimte te geven die hij/zij nodig heeft. Elk kind heeft een persoonlijke ruimte. Ruimte om te ontdekken, ruimte om aan te passen, ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Ruimte om te ontwikkelen in zijn eigen tempo. De inrichting van de ruimte nodigt uit tot onderzoek, en daarmee tot het opbouwen van zelfvertrouwen en zelfstandigheid
- speelhoeken met eigen keuze in materialen, alleen of samen. Diverse niveaus en uitdagingen.
- Ruimte voor vrij spel zowel binnen als buiten.

**Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie
Daarbij gaat het om begeleiding in interacties, waarbij spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, zodat kinderen steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.**

Een scala van sociale kennis en vaardigheden, zoals inleven in anderen, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten oplossen en ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Interactie met anderen, deel zijn van een groep en deelnemen aan groepsgebeurtenissen helpen het kind zijn sociale vaardigheden te ontwikkelen. De volwassene is belangrijk om de interacties tussen de kinderen te ondersteunen en waar nodig te begeleiden.

....*Veiligheid*. In de groep is het kind in interactie met anderen. Hij/zij is een onderdeel van een groep, maar toch een uniek kind. Om te kunnen functioneren in de groep moet een kind zijn sociale kennis en vaardigheden ontwikkelen zoals samenwerken, communiceren, conflicten oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De aangeboden activiteiten stimuleren samenspel en de pedagogisch medewerker volgt en begeleidt de kinderen waar nodig in het spel.

- Begeleiden bij conflicten. Voordoet hoe wel.
- Voorkomen dat kinderen zich door een onenigheid onveilig gaan voelen.

.... *Respect*. Bij de sociale ontwikkeling is respect een belangrijk aspect van het omgaan met anderen en omgaan met spullen. In onze optiek één van de belangrijkste aspecten. Het kunnen inleven in anderen, conflicten oplossen en communiceren met elkaar zijn sociale vaardigheden, die wij gebruiken om respectvol met elkaar om te gaan. Kijken naar de ander en denken aan de ander helpen het kind om die vaardigheden te oefenen en te ontwikkelen.

- Attent maken op elkaars aan/afwezigheid. Wie is er en wie missen we.
- Wie zit er naast je. Aandacht voor het jarige kind of het kind wat iets wil vertellen.

....*Ruimte*. De inrichting van een ruimte is van invloed op de manier waarop kinderen spelen. De ruimte nodigt uit, lokt uit, leidt en begrenst. Sommige delen van de ruimte zijn ingedeeld om samen te kunnen spelen. Het kind leert om te gaan met anderen en deel te zijn van een groep. De inrichting nodigt uit tot verschillende soorten spel en de pedagogisch medewerker ondersteunt en stimuleert dat met het oog op wat het kind wil en nodig heeft. Afwisseling van speelkameraadjes wordt gestimuleerd, maar het kind krijgt ook de ruimte om een eigen invulling aan het spel te geven.

- Uitdagende speelhoeken met gevarieerd materiaal.
- Regelmatig wisselen van speelgoed en materiaal voor extra uitdaging.

**Gelegenheid bieden om normen, waarden en cultuur van een samenleving eigen te maken
Daarbij gaat het om het stimuleren om op een open manier kennis te maken met algemeen aanvaarde normen en waarden, met het oog op een respectvolle omgang met anderen en actieve participatie in de maatschappij.**

Een kindercentrum is een samenleving waar verschillende culturen, normen en waarden elkaar ontmoeten. Volwassenen zijn belangrijk voor de morele ontwikkeling van kinderen in verband met het omgaan met verschillende mensen, verschillende culturen en verschillende normen en waarden. Van de manier waarop volwassenen reageren en met elkaar omgaan leren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders mogen zijn, van mogen en moeten.

Binnen de verscheidenheid van de groep leert het kind om te gaan met normen en waarden en verschillende culturen. Wij verdiepen ons in andere meningen, gebruiken, eetgewoontes en taal. Wat vindt iemand belangrijk? Waar staat hij voor? Dit zijn zaken die ontdekt moeten worden. Waar liggen de grenzen? We geven de kinderen ruimte om vragen te stellen en beantwoorden die zo goed mogelijk, met respect voor de vraag en voor het onderwerp. De specifieke regels met betrekking tot omgaan met elkaar zijn vastgelegd in de groepsregels van de locatie.

In de veilige omgeving waarin er serieus wordt omgegaan met vragen en meningen durven kinderen vragen te stellen over het hoe en waarom van regels, omgangsvormen en zaken die vaak vanzelfsprekend worden gevonden.

- Veel uitleggen aan kinderen. Waarom wil je iets wel of niet.
- Alternatieven aanbieden, niet alleen “verbieden”.

3. Pedagogische middelen

Om de pedagogische visie en pedagogische doelstellingen te bereiken kunnen een vijftal middelen worden ingezet: groep, pedagogische medewerker-kind interactie, binnen- en buitenruimte, activiteiten en spelmateriaal.

Groep

Elke peutergroep is uniek. Elke locatie maakt gebruik van een stamgroep. Daarnaast heeft elke locatie zijn eigen ritme, regels en tradities. Deze middelen geven het kind structuur en veiligheid en worden hieronder beschreven.

Stamgroep

De stamgroep op peutergroep Muzieknoot is ingedeeld op basis van wat staat beschreven in Wet Kinderopvang. Deze locatie kan maximaal 16 kinderen van 2 tot 4 jaar opvangen met begeleiding van twee pedagogisch medewerkers.

Dagritme

Het dagritme van peutergroep Muzieknoot ziet er als volgt uit:

<i>Tijd</i>	8.00
Activiteit	Pm'ers zetten materialen klaar, nemen bijzonderheden door
<i>Tijd</i>	8.15-8.30
Activiteit	Binnenkomst kinderen, ouders blijven voor overdracht en een spelletje of een boekje
<i>Tijd</i>	08.30-9.00
Activiteit	in de kring, namen en thema-activiteit
<i>Tijd</i>	09.00 – 09.45
Activiteit	Vrij spel en/of gerichte activiteit
<i>Tijd</i>	9.45
Activiteit	Samen opruimen
<i>Tijd</i>	10.00
Activiteit	Fruit eten en drinken en toiletronde
<i>Tijd</i>	11.00
Activiteit	Jassen en hesje aan en buiten spelen
<i>Tijd</i>	11.30/11.45
Activiteit	Handen wassen en koekje eten
<i>Tijd</i>	11.45
Activiteit	Thema-activiteit, begeleide activiteit (knutselen/spel/voorlezen)
<i>Tijd</i>	11.45-12.15
Activiteit	Boekje en koekje
<i>Tijd</i>	12.15
Activiteit	Eerste kinderen worden opgehaald, dagelijkse overdracht
<i>Tijd</i>	12.30 – 13.15
Activiteit	Tafeldekken, lunch en opruimen
<i>Tijd</i>	13.15 – 13.45
Activiteit	Buiten spelen of een rustige activiteit binnen
<i>Tijd</i>	13.45
Activiteit	Kinderen worden opgehaald, dagelijkse overdracht

De volgende regels en tradities zijn afgesproken om het verblijf op peutergroep Muzieknoot plezierig te maken.

- Rennen doen we buiten, binnen moet je lopen
- Niet zelf iets uit de kasten pakken, maar vragen
- “Hulpje van de dag” mag als eerste fruit pakken, bekers uitdelen en koekjes delen.
- Bij eten/drinken beginnen we pas als iedereen heeft.
- Niet in de keuken komen.
- Samen spelen samen delen (en dus niet afpakken).
- Vragen of je naar het toilet mag
- Touw vasthouden als we naar buiten gaan
- Hesje aan bij het naar buiten gaan
- Niet vechten, slaan, schreeuwen.
- Buiten achter het touw blijven, niet op de schommels en niet op de hoge glijbaan.

Pedagogisch medewerker-kind interactie

Binnen Quadrant Kindercentra wordt voor de communicatie de visie van ontwikkelingspsycholoog Thomas Gordon gebruikt. Thomas Gordon gaat uit van gelijkwaardigheid in relaties. Op deze wijze krijgen kinderen gelegenheid tot zelfontplooiing en groei op sociaal en emotioneel gebied. De rode draad binnen zijn visie is de taal van de acceptatie, kinderen worden serieus genomen en in hun waarde gelaten. In de praktijk betekent dit dat pedagogisch medewerkers een actieve kijk- en luisterhouding aannemen, zodat het kind zich begrepen en gehoord voelt. Er wordt gesproken vanuit de ik-boodschap. Het kind wordt aangesproken op zijn gedrag en niet op zijn persoon. Wij willen het volgende hiermee bereiken:

- Bijdragen aan een positief zelfbeeld
- Duidelijk zijn over jezelf en opkomen voor je eigen behoeften
- Luisteren naar wat het kind eigenlijk bedoelt en wil
- Omgaan met onaanvaardbaar gedrag van het kind
- Ruzies, meningsverschillen en conflicten hanteren
- Het kind helpen bij het oplossen van problemen
- Het kind op een positieve manier beïnvloeden op het gebied van waarden en normen

De volgende situatie kan zich op de groep voordoen:

Kind pakt speelgoed af, waardoor ander kind gaat huilen.

De pedagogisch medewerker kan, volgens de visie van Thomas Gordon, het volgende zeggen: Ik zie dat je huilt en verdrietig bent. Wat is er gebeurd? Aan het andere kind vraag je “zie je dat hij verdrietig is? Hoe komt dat?” Als je ook met de auto’s wilt spelen, moet je dat eerst vragen.

Binnen- en buitenruimte

Peutergroep Muzieknoot beschikt over een binnen- en buitenruimte. De ruimte heeft invloed op het welbevinden en gedrag van het kind. De ruimte dient te stimuleren en uit te dagen, tot alleen kunnen zijn en samenspel.

In de binnenruimte zijn er verschillende hoeken gecreëerd, zoals

In de binnenruimte zijn er verschillende hoeken gecreëerd, zoals:

- Auto-hoek
- Huishoek
- Puzzelafel
- Knutselafel
- Speelkleed
- Leeshoek
- Thematafel (wel op de kast, maar kan niet op een lage tafel ivm de BSO)

De buitenruimte beschikt over een babyhoek, zandbak, fietsjes en natuurlijke elementen waar geklommen en geklauterd kan worden. In de schuur staan alle buitenspelmaterialen.

Kinderen spelen onder toezicht van een pedagogisch medewerker buiten.

Activiteiten

Op peutergroep Muzieknoot worden verschillende activiteiten aangeboden. Er zijn dagelijkse activiteiten, vrije activiteiten en georganiseerde activiteiten. Dagelijkse activiteiten zijn de activiteiten die elke dag terugkomen, zoals het eet- en drinkmoment. Vrije activiteiten kiezen kinderen zelf, zij nemen initiatief tot spel en gaan zelfstandig aan de slag. Georganiseerde activiteiten worden georganiseerd door pedagogisch medewerkers of door externe deskundigen. Hierbij wordt gekeken naar wat het kind nodig heeft. Pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de ontwikkelingsstimulering bij het kind. Het ontwikkelingsgericht werken is gebaseerd op de theorie van Vygotsky. Dit betekent dat de pedagogisch medewerker het kind stimuleert en begeleidt om hem/haar een stap verder te brengen in zijn/haar ontwikkeling.

Op de locatie wordt gewerkt met thema's waar de activiteiten aan gekoppeld zijn. De thema's en activiteiten komen tot stand door de jaarlijks vastgestelde themaplanning, op basis waarvan door de pm's een activiteitenplanning per thema wordt gemaakt waarbij alle ontwikkelingsaspecten aan bod komen. De methode met de bijbehorende boeken geeft daarvoor richtlijnen en voorbeelden. Activiteiten worden afgestemd op het individuele niveau van de verschillende kinderen en de hulpvraag van de groep. Ook worden er samen met de school thema's uitgewerkt en samen uitgevoerd.

De thema's en activiteitenplanning worden op de locatie zichtbaar gemaakt voor kinderen en ouders. Dit wordt gedaan door hierover informatie op te hangen op het prikbord, het uitdelen van themaboekjes, een mail aan ouders met een nieuwsbrief.

Activiteitenplanning

Week	Thema
Week 4 en 5	Nationale voorleesdagen
Week 6, 7, 8	Vrij thema / Winter
Week 10 t/m 16	Lente
Week 19 t/m 23	Eet smakelijk
Week 24 t/m 29	Zomer / Oef wat warm

Quadrant zorgt voor een rijke leer- en leefomgeving door een gevarieerd, uitdagend activiteiten aanbod aan te bieden waarbij elk kind de kans heeft op zijn eigen manier te 'leren' en te ontwikkelen. Hierbij staat meervoudige intelligentie, groenbeleving en kinderparticipatie centraal.

Meervoudige intelligentie

Meervoudige intelligentie betekent dat er voor ieder kind iets aangeboden wordt wat zijn/haar ontwikkeling verder prikkelt. Volgens Howard Gardner heeft elk mens acht verschillende intelligenties (woordknap, rekenknap, beeldknap, muzikknep, beweegknap, natuurknap, mensenknap en zelfknap). Ieder mens heeft deze alle acht, maar men heeft er slechts vaak enkele sterk ontwikkeld. De sterk ontwikkelde intelligenties bepalen voor een groot deel de manier waarop de mens leert, informatie tot zich neemt en bepaalt de voorkeuren voor activiteiten. Om elk kind de kans te geven zich te ontwikkelen op een manier die het beste bij zijn/haar belevingswereld past, wordt er gewerkt met meervoudige intelligentie. Op deze locatie komt dit tot uiting door variatie in activiteiten waarbij alle aspecten aan bod komen en waarbinnen niveaoverschillen en verdieping kan worden aangeboden. Aangepast aan het niveau van de groep en de individuele kinderen daarbinnen. Ook de manier waarop activiteiten worden aangeboden zijn gevarieerd, rekening houdend met de diverse intelligenties (in beeld, in geluid, met en in beweging, met muziek en liedjes, op het platte vlak en driedimensionaal, samen en alleen, herhalend en verdiepend waar nodig).

Groenbeleving

Quadrant Kindercentra vindt de zorg voor natuur, mens en milieu belangrijk. Groene kinderopvang is kinderopvang die zich in haar activiteiten laat leiden door de mogelijkheden van de natuur. Door te spelen, te beleven en te ontdekken in de natuur worden alle ontwikkelingsgebieden positief beïnvloed. Daarmee wordt het welbevinden en de bewustwording van kinderen vergroot. Dit komt tot uiting door het scheiden van afval (papier en plastic); en kinderen erop wijzen. Zaadjes planten binnen, met modder spelen buiten. Modderdag. Met water en zand spelen. Regen en warmte van de zon bewust ervaren bij het buitenspelen. Rommelen met takjes, modder en water buiten.

Kinderparticipatie

Kinderparticipatie is het samen met de kinderen nemen van beslissingen. Kinderen worden actief betrokken bij de opvang, hun mening doet er toe en er wordt naar ze geluisterd. Kinderparticipatie leidt er toe dat kinderen initiatieven leren (durven) nemen wat bijdraagt aan een positief zelfbeeld. Kinderparticipatie kan op verschillende niveaus worden vormgegeven: luisteren naar kinderen, aanmoedigen van kinderen hun mening te geven, rekening houden met de mening van de kinderen, betrekken van kinderen in de besluitvorming en samen beslissen en uitvoeren. Deze kinderparticipatie wordt op de volgende wijze op deze locatie vorm gegeven. kind laten kiezen waar het mee wil spelen. Luisteren naar wat kinderen aangeven. Taakjes geven. "Hulpje van de dag".

Spelmateriaal

Er wordt voldoende en afwisselend spelmateriaal aangeboden om de sociaal-emotionele ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en motorische ontwikkeling van het kind te stimuleren. Op peutergroep Muzieknoet is het volgende spelmateriaal aanwezig.

Spelend bewegen (bewegen met het lichaam):

fietsjes, ballen, ruimte om te springen en te dansen, balanceermateriaal in gymzaal. Klim- en klautermateriaal in gymzaal.

Sensopatisch spel (gebruik maken van zintuigen):

Zachte knuffels, harde blokken, lappen, klei, verf, magisch zand, puzzels, voelmateriaal.

Spelend hanteren (materiaal gebruiken waarvoor deze bedoeld is):

Keukenhoek, potloden, lijm, ontwikkelingsmateriaal

Constructiespel (iets bouwen van materiaal):

Duplo, houten blokken, Knex.

Verbeeldend spel (doen als-of spel):

Verkleedkleden, keukenhoek, dieren.

Sociaal/regelspel (spel met minimaal 2 mensen met regels):

Gezelschapsspelletjes, balspellen, kringspellen, tikspelletjes buiten of in de gymzaal, verstoppertje